

Vedtak fra årsmøtet i Vestfold og Telemark
Arbeiderparti, 13.03.2021

Vestfold og Telemark
Arbeiderparti

1. En mer tilgjengelig skolehelsetjeneste

Et godt lavterskeltilbud for unges psykiske helse er svært viktig for elevers læring og livskvalitet. Mange unge opplever lang helsekø for å kunne få hjelp. Derfor er vi avhengig av å ha et bedre lavterskeltilbud på skolen med flere helsesøstere og i tillegg innføre en digital helsesøstertjeneste. Et tilbud hvor helsesøster kun er tilgjengelig to dager i uken er altfor dårlig. Vi trenger bedre forebygging og et raskere og bedre tilbud når det faktisk trengs, for ingen skal måtte møte en lukket dør.

Holmestrand AUF vil:

- Sørge for at helsesøstrene har fast stilling
- Ansette flere helsesøstre på større skoler
- Helsesøster skal kunne henvise direkte til BUPA.
- Øremerke pengene til skolehelsetjenesten
- Innføre digital helsesøstertjeneste

2. Forslag angående Kommuneøkonomi

Vi bor alle i en kommune.

Det er i kommunen foreldre har sine barn i barnehage og skole, det er i kommunen psykisk utviklingshemmede får sine tjenester levert, det er i kommunen gamle og skjøre får stell og omsorg i den lokale hjemmetjenesten eller på våre helsehus. Det er i kommunen vi sørger for at veien er vinterbrøyt og at vannet i springen er rent, at ungdom får tilbud hvis de opplever utenforskap og innvandrere får oppfølging eller veiledning.

Gjentatte ganger har regjeringa svekket kommunens rammer. Blir det for mye går det direkte utover de menneskene som bor i våre kommuner. Vi er redd for at vi nå må kutte i tjenester. I de tjenestene som er så viktige for våre innbyggere.

Pandemien har ført med seg ekstra belastninger for kommunene. Belastningen er stor for våre ansatte, for folkevalgte og for innbyggere. Det er hos kommunene ansvaret for håndteringen av pandemien ligger. I tillegg til anstrengt økonomi, effektiviseringskrav, stadig nye oppgaver fra staten som ikke er fullfinansiert, får vi svært uklare signaler om vi vil få dekket inn ekstrakostnadene og bortfallet av inntekter knyttet til pandemien. Dette tvinger oss nå til å utsette viktige investeringer og foreta innstramninger og gjøre store kutt i tjenestene. Dette vil føre til økt arbeidsledighet og redusert verdiskaping for landet vårt, i tillegg til at det selvsagt er dramatisk for innbyggerne.

Det er nok nå! Regjeringen må slutte å strupe vilkårene i kommunene for å dekke inn skatteletter til de rikeste. Summen er at de rikestes lommer fylles med vanlige folks skattepenger. Det er villet politikk og det er uakseptabelt!

3. Utøya

I år er det 10 år siden høyreekstremistisk hat rammet ungdommen vår og oss. I tiden etter 22. juli 2011, har vi ikke sett at hatefulle ytringer og høyreekstremisme har blitt svekket, eller mindre synlig. Tvert imot. Bare to år etter valgte folket en ny regjering og den mest høyrevridde regjering noen sinne var et faktum. Personangrep i stedet for uenighet om sak, politisk reklame med slagord mot sosialdemokratiet ble stadig mer vanlig. Dette har bidratt til økt polarisering og en legitimering av å uttrykke hat og fordommer, landet vårt ikke er tjent med. Vi har sett uttalelser som «Arbeiderpartiet ønsker sharialover i Norge», at «godhetstyraniet rir Norge som en mare», eller at «Arbeiderpartiet er mer opptatt av terroristers rettsikkerhet enn Norges sikkerhet.» Dette fra prominente politikere

55 på Stortinget. Når de kan si slikt, så er det jo fritt frem, og meninger som fremmer hat, mistillit og
56 fordommer får legitimitet.

57

58 Tiden etter 22.juli 2011 burde det i større grad ha vært fokus på å bekjempe slike holdninger. Snakke
59 om dem, heller enn å dokumentere dem og ta et oppgjør med det. Mye har blitt gjort, men har det
60 vært nok?

61

62 Vi mener at tiden er inne for å rette et skarpt søkelys mot hatefulle ytringer og konsekvensene av
63 dem. Hva er årsaken til at dette nå bobler til overflaten, handler det om mer enn inngrodde
64 meninger? Det er et kjent fenomen at når innbyggere ikke føler seg hørt og ivaretatt av sin
65 myndighet, fører det over tid til økt mistillit og ekstreme uttrykk. Er det dette som foregår i Norge?
66 Handler det mer om mangel på kunnskap? Uansett årsak, dette må vi gripe fatt i. Det må VI gripe fatt
67 i. Sosialdemokratiet, AUF og Arbeiderpartiet har blitt direkte rammet, truffet hardt i hjertet av
68 bevegelsen vår. Dette må løses med tålmodighet, solidaritet, likeverd og frihet.
69 Holmestrand Arbeiderparti mener at tiden er inne for en aktiv innsats mot hatefulle ytringer. Blant
70 annet ved å opprette en årlig konferanse som tar for seg relevante emner, og som holdes på Utøya.
71 En konferanse på lik linje med for eksempel Brattli-seminaret eller Fernanda Nissen. Vi mener også at
72 partiet i større grad bør ta i bruk Utøya som møteplass og konferansesenter, og at det gjøres lettere
73 for fylkes- og kommunepartier å gjøre det samme. Det vil ikke svar på utfordringen alene, men vi
74 mener det er viktig å markere motstand også slik.

75

76

77 **4. Arbeiderpartiets prosjekt**

78 I år er det stortingsvalg. Det innebærer at det jobbes med nytt partiprogram og valgkampen er
79 allerede i gang. Mer enn noen gang er vi avhengig av å fremme et tydelig budskap, vise med klare ord
80 hva som er vårt prosjekt.

81 Arbeiderpartiet er et reformparti. Vi ønsker utvikling, både samfunnsmessig og teknologisk,
82 velkommen. Vi har en lang tradisjon bak oss med diverse reformer, nettopp for å imøtekomme ny
83 utvikling. Vi har svaret på vår tids utfordringer.

84 Utfordringen for oss nå, er at det er ikke så lett å sette fingeren på et bestemt område som trenger
85 fornyelse. Med høyrestyrt regjering i snart 8 år, har vilkårene for normale folk blitt svekket. De
86 svakeste faller ifra fortare enn før, og avstanden i levestandard mellom fattig og rik blir stadig større.
87 Det er ikke kun en skattereform, eller innsats rettet mot arbeidsvilkår som vil løse dette. Svaret er
88 helhetlig, og det må også vårt prosjekt være.

89 Holmestrand Arbeiderparti mener at prosjektet vårt må være å skape trygghet på alle områder.

90 Trygget for arbeid, trygghet i arbeid, trygghet i velferd og trygghet for utdanning. Trygge liv.

91 Vi mener også at vi må snakke mer om likeverd. I en tid der forskjellene øker, må det gjøres klart at
92 Arbeiderpartiet har likeverd som grunnverdi, et prinsipp som danner grunnlaget for alle vår politikk.

93

94

95 **5. Tydelig Amazonas- og regnskogpolitikk**

96

97 Vi i AUF, vil jeg påstå at har en god klimapolitikk. Men det er noe som mangler. Den største trusselen
98 mot klimaet, er avskoging. Gang på gang gjør regjeringer og store uetiske bedrifter avskoging i store
99 skalaer. På toppen av lista over områder som blir utsatt for massiv avskoging, ligger amazonas-jungelen.
100 Den er nesten 17 og en halv gager større enn Norge, og brer seg over 9 land. Men å står halvparten i fare
101 for å forsvinne.

102 Den forsvinner fordi store kommersielle selskaper som vil selge treverk av godt treverk. De store
103 firmaene tilbyr forøvrig sjeldent trygge arbeidsvilkår eller god betaling, for den farlige jobben som
104 gjøres. Det er ingenting som kan måles høyere enn de klima-vinnende ferdighetene amazonasskogen har.

105

106 Men denne skogen blir kraftig redusert hvert år. Vi vet hvor fatale konsekvenser det kan få for klimaet og
107 miljøet, om vi ikke prøver å begrense avskogingen. Da med tanke på hvor mye karbon trær lagrer, og

108 hvor mye oksygen som frigjøres, og det faktumet at en tredjedel av verdens plante og dyrearter lever her.
109 Derfor må AUF få Norge til å være et fyrtårn i kampen mot avskogingen av verdens viktigste skog. Og
110 dette går ikke, uten tydelig politikk. Jeg håper Tønsberg og Færder AUF vil gå inn for denne politikken.
111 Dette trenger vi.

112

113 **Færder Arbeidarparti vil:**

- 114 - At Norge skal være tydelige, og fordømme kommersielle selskapers avskogingen av Amazonas.
- 115 - At Norge skal være tydelige, og sikre mest mulig regnskog generelt.
- 116 - At det skal være forbudt å importere, selge og kjøpe, tresorter som er fra Amazonas, uten at de er
- 117 miljøsertifisert av profesjonelle organisasjoner.

118

119

120 **6. Nasjonal Transportplan 2022 – 2033 Intercity**

121 Midler til planlegging, prosjektering og realisering av InterCity–dobbeltspor Stokke-Skien, inkludert ny
122 strekning og ny stasjon i Larvik kommune må legges inn i Nasjonal Transportplan 2022 - 2033 med
123 tilstrekkelig med midler til gjennomføring , slik at det ikke oppstår usikkerhet rundt den statlige
124 forpliktelsen for å gjennomføre prosjektet.

125

126 Dagens jernbanestasjon i Larvik er plassert midt på i byens mest trafikkerte strekning, med betydelig
127 flaskehalsproblematikk og trafikkutfordringer. Larvik kommune mener at dagens infrastruktur i og rundt
128 stasjonsområdet ikke vil kunne håndtere den passasjerveksten man nå ser.

129 **Planmidler er nødvendig for videre beslutningsgrunnlag, avklaringer og utviklingsmuligheter**

- 130 - Uten planleggingsmidler lammes Larviksamfunnet av et statlig tiltak
- 131 - Planleggingsmidler til vil gi nødvendige avklaringer for både kommune og stat
- 132 -

133 Som en følge av statens jernbaneambisjoner har Larvik kommune nedlagt betydelige ressurser i å legge
134 til rette for at disse kan realiseres gjennom Larvik. Det har vært en god prosess og et gjensidig samarbeid
135 med staten og relevante fagmiljøer som har resultert i en kommunedelplan for Inter City som nå er vedtatt
136 og akseptert av alle parter.

137 Samtidig har dette arbeidet kostet Larviksamfunnet dyrt. Ved siden av de ressursene som kommunen og
138 innbyggerne har lagt ned i arbeidet, har båndlegging av arealer og usikkerhet rundt trasevalg medført til
139 at sentrumsutviklingen har stått på stedet hvil i ti år. Konsekvensen av dette for Larvik har vært stor og
140 har gitt utslag i svak befolknings- og næringsvekst. Staten må nå ta ansvar for at prosessen kan gå videre
141 uten unødige forsinkelser. Dette er avgjørende for å ikke lamme Larviks videre utvikling. Uten
142 planmidler vil store områder gjennom byen ligge båndlagt, investorer vil ikke investere i Larvik og dette
143 vil lamme Larviks videre utvikling i årene framover.

144 Det pågår nå en debatt om det er mulig å «optimalisere» den videre utbyggingen av Inter City, og enkelte
145 indikerer at det til og med vil være tilstrekkelig med enkeltspor gjennom Larvik. Dette er ikke utredet i
146 tilstrekkelig grad, og uttalelsen er gitt på et manglende faglig grunnlag. Tvert i mot virker grunnlaget for
147 debatten å være preget av kostnadsoverskridelser og feilkalkuleringer i forbindelse med andre IC
148 prosjekter som gjennomføres andre steder i landet, og ikke ut fra de reelle forholdene knyttet til en
149 utbygging i Larvik. For å få bedre innblikk i hva disse er kreves det videre planarbeid.

150

151 Uten nærmere planlegging kan man ikke med sikkerhet si hvordan det endelige kostnadsbildet og
152 samfunnsregnskapet av en utbygging vil se ut.

153

154 Full dobbeltsporutbygging til Skien og sammenkobling til Sørlandsbanen er svært viktig for Vestfold og
155 Telemark Arbeiderparti.

7. Arbeidsrettede tiltak

Arbeidsrettede tiltak er et knapphetsgode i dag, og det må gjøres en prioritering av hvem som skal få denne muligheten til å komme nærmere deltakelse i arbeidslivet. Unge under 30 år er en prioritert gruppe, men behovene innenfor denne aldersgruppen varierer naturlig nok veldig.

Statlige føringer på hvilke tiltak som skal tilbys, og hvem som skal få delta, kan medføre at kommunene ikke får møtt behovene til egne innbyggere godt nok.

Det er kommunen selv som kjenner sine innbyggere og behovene deres best, og kommunene bør derfor få større handlingsrom til å utvikle egne kommunale tiltak for unge, som kan føre til at flere kommer inn i arbeidslivet.

8. Psykisk helsevern

Det forventes en psykisk helse-epidemi etter korona. Vi som lokale myndigheter og helsevesen må forberede oss på konsekvenser av tapt livsgrunnlag, frykt og isolasjon.

Koronapandemien tærer på oss psykisk. Noen er mer utsatt enn andre, men det er all grunn til bekymring. Mange føler på ensomhet, har søvnvansker og kjenner på angst og depresjon. Koronapandemien har gjort mange mennesker i alle aldre mer sårbare psykisk. De som var mest sårbare fra før, er spesielt utsatt nå. Det er gjort omfattende studier som gir god grunn til bekymring. Brukerorganisasjoner og fagpersoner slår fast at koronapandemien har bidratt til å forverre den psykiske helsen til mange med eksisterende psykiske vansker og rusproblemer.

Psykisk helsevern må styrkes. Psykiske lidelser er også en viktig årsak til ung uførhet og frafall til utdanning og arbeidsliv. Et økende antall barn vokser opp i familier med vedvarende lav inntekt. Alt dette må sees i et «folkehelseperspektiv» og i en sammenheng, men nå må psykisk helsevern ute i kommunene styrkes.

9. Økt kunnskap om nasjonale minoriteter på kommunalt nivå

Norge har fem nasjonale minoriteter og 1 urfolk.

Kvener, Romanifolk/Taterne, Jøder, Skogfinner og Rom(Sigøyner) er de fem nasjonale minoriteter der fler har bodd i Norge i mer enn 500 år.

Samer er Norges urfolk. I 1999 ratifiserte Norge Europarådets Rammekonvensjon for beskyttelse av Nasjonale minoriteter som skal garantere at;

«Artikkel 4,2: Partene forlikter seg til der det er nødvendig treffe egnede tiltak for å fremme full og effektiv likestilling mellom personer som tilhører en nasjonale minoritet, og de som tilhører majoriteten, på alle områder av det økonomiske, sosiale, politiske og kulturelle liv. I denne forbindelse skal de ta behørlige hensyn til de særegne forhold som gjelder for de nasjonale minoritetene.»

I dag finnes det få kommuneplaner i landets kommuner, som tar hensyn til denne artikkelen. Det finnes heller ikke nok kunnskap om nasjonale minoriteter i offentlig sektor og blant kommunenes politikere.

201 I Antirasistisk senter sin skyggerapport (2018) til Norges Cerd Rapportering til FNs
202 rasediskrimineringskonvensjon, understreker de at hatytringer og stigmatisering forekommer i mye
203 høyere grad mot disse gruppene i samfunnet enn mot majoriteten. Mange av disse holdningen skyldes
204 statens egen erkjente assimileringsspolitikk.

205

206 Hvis du spør en politiker hvor mange nasjonale minoriteter Norge har, eller hvor mange av minoritetene
207 som er språklige minoriteter, og om de kjenner til nasjonale minoriteters rettighetskonvensjon, er det få
208 som kan svare på de spørsmålene.

209 For å sette menneskerettigheter ut i praksis, må en kjenne til rettighetene og ikke minst de menneskene
210 som er i målgruppen for rettighetene.

211

212 Derfor er det på høy tid at Arbeiderpartiet setter denne saken på dagsorden, slik at ikke våre ratifiserte
213 menneskerettigheter, kun blir i store ord og ikke i handling.

214

215 **10. Demokratiet i krise:**

216 De siste årene har nasjonalistiske og autoritære krefter vokst over store deler av verden. I Europa er
217 muslimfiendtlige og høyreekstreme krefter på fremmarsj. I Polen jobber regjeringen aktivt for å begrense
218 makten til domstolene. USA har trukket seg fra flere viktige internasjonale avtaler, som for eksempel
219 Parisavtalen og atomavtalen med Iran. Brasil har valgt en høyrepopulistisk president som er negativ til
220 homofile, og som tidligere har uttalt at han er for diktatur. På forskjellige måter jobber disse kreftene i
221 motsatt retning av det multilaterale samarbeidet som menneskerettighetene er tuftet på.

222

223 Når respekten for reglene som stater har blitt enige om forsvinner, går det på bekostning av rettighetene
224 til befolkningen – spesielt de ekstra sårbare gruppene som er avhengige av at deres menneskerettigheter
225 blir beskyttet.

226

227 Koronakrisa har vært en øyeåpner for alle som jobber for en verden hvor det er respekt for våre felles
228 spilleregler. Verden trenger mer internasjonalt samarbeid og solidaritet, ikke mindre.

229 **Skien Arbeiderparti sine fem krav til Norges regjering i arbeidet med menneskerettigheter:**

- 230 - Ufravikelig beskytte alle menneskers grunnleggende rettigheter.
- 231 - Styrke og overholde folkeretten.
- 232 - Særlig beskytte og styrke rettighetene til marginaliserte grupper.
- 233 - Alt av utviklings- og bistandspolitikk skal ses i sammenheng med menneskerettighetene.
- 234 - Vår handelsvirksomhet skal ikke bidra til brudd på menneskerettigheter eller ha negative
235 ringvirkninger på miljø og klima.

236

237 **11. Arbeiderpartiets krav til Norge i FNs sikkerhetsråd**

238 I en tid med autoritære krefter på fremmarsj, må vi hegne om demokratiske institusjoner. FN er den
239 største demokratiske institusjonen i vår tid. Det er svært positivt at Norge har fått plass i FNs
240 sikkerhetsråd. Nå må plassen brukes til å skape forandring.

241 Norsk utenrikspolitikk må preges av grunnpilarene fredsdiplomati, menneskerettigheter og humanitære
242 initiativ, og dette gjelder også Norges rolle i FNs sikkerhetsråd. Norge må ta til motmæle når supermakter
243 står i veien for at menneskerettigheter overholdes verden over. Norge må være tydelig på at folkeretten
244 gjelder alle, og vi må opptre som et selvstendig medlem av sikkerhetsrådet.

245 **Arbeiderpartiets fem mål for Norges medlemskap i sikkerhetsrådet:**

- Bidra til å løse langvarige konflikter, med særlig fokus på konflikter med store sivile konsekvenser.
- Gjenreise legitimiteten til FN som en institusjon preget av demokrati, åpenhet og samarbeid.
- Sette kvinners rettigheter på dagsorden og føre en aktiv feministisk utenrikspolitikk.
- Kjempe for grunnleggende rettigheter som demokrati og ytringsfrihet.

Dette må ikke leses som en uttømmende liste over hva som skal være Arbeiderpartiets mål i FN's sikkerhetsråd.

12. Asyl og flyktningpolitikk:

Innenfor området asyl- og flyktningpolitikk ønsker vi oss et langt mer tydelig og offensivt Arbeiderparti. Vi mener at vårt parti bør tørre å være tydelig på hvem vi på dette politikkområdet ønsker å danne et meningsfellesskap med. Etter vår mening bør vi finne disse løsningene i samarbeid med venstresiden i norsk politikk. Vi ønsker ikke et Arbeiderparti som kappes med høyresidas retorikk. Vi mener at Moria-saken er et eksempel på at det har båret helt galt av sted når det gjelder hvilken posisjon Arbeiderparti har valgt på Stortinget.

I Arbeiderpartiets program står det at vi skal «stå sammen med Europa i solidaritet for å løse felles utfordringer». Det står videre at «Norge kan ikke alene løse de utfordringer som er knyttet til ekstraordinære ankomster. Dette må løses på europeisk og globalt nivå.» Vi mener derfor at det å ta imot flyktninger fra leire som Moria er forenelig med vår landsmøtevedtatte politikk. Vi må finne løsninger på både europeisk og globalt nivå. Hellas har innstendig bedt EU-landene ta imot minimum 3 000 barn som bor i kummerlige flyktningeleirer uten egne omsorgspersoner. Flertallet på Stortinget valgte å ta imot kun 50 flyktninger fra Moria-leiren. Det er ikke vårt rike land verdig.. Vi bør ta imot flere flyktninger, og vi bør øke bistanden til greske myndigheter, slik at de kan bygge opp en akseptabel infrastruktur for flyktningene som befinner seg i landet.

Vi synes det er opprørende at Norge ikke tar et større ansvar for å bidra i denne humanitære krisa, og ønsker at Arbeiderpartiet skal bli en tydeligere stemme i dette spørsmålet.

Skien Arbeiderparti oppmoder Arbeiderpartiet til å stå fast ved at vår asylpolitikk skal tuftes på å ivareta barn som er på flukt, men samtidig også ivareta barn som er kommet til Norge fra flukt. Arbeiderpartiet i storting, og regjering fra 2021, må være garantisten for å sikre at barn ikke må lastes for foreldrenes desperate handlinger, og stilles til ansvar for dette. Eksempelene er mange og grelle om barn som vokser opp i Norge, blir myndige og deretter sendes ut av landet. Det er åpenbare urimeligheter som må ryddes opp i.

Dette forslaget har intensjonene som støttes, men med følgende presiseringer: Arbeiderpartiet har nylig tatt initiativ til et forlik med KrF og Venstre for å ivareta barn på en bedre måte, enn det hittil har blitt gjort knyttet til saker der foreldre har brutt loven.

For Arbeiderpartiet er det viktig med store flertall i saker knyttet til asyl og flyktningpolitikk. FNs kvoteflyktningssystem er den tryggeste og mest rettferdige ordningen for å sikre mottak av mennesker som skal ha varig beskyttelse. Uavhengig av, er det viktig å fastslå noen prinsipper som er ufravikelige:

1. Barnets beste skal være et helt grunnleggende hensyn i alle saker.
2. Barnefamilier skal prioriteres gjennom kvoteflyktningsordningen

13. Senk stemmerettsalderen – styrk demokratiet:

Den 27. Mai 2020 la valglovutvalget frem sin innstilling til ny valglov, NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg. Innstillingen har ført til stor diskusjon og engasjement. En av punktene valglovutvalget har diskutert grundig er spørsmålet knyttet til om stemmerettsalderen bør endres.

Et flertall i utvalget gikk inn for å senke stemmerettsalderen for kommune- og fylkestingsvalg fra dagens grense på 18 år til 16 år. Flertallet i utvalget argumenterer med at det er gjennomført en rekke forsøksordninger både ved valg og folkeavstemninger og at tiden er moden for å utvide demokratiet.

I 2011 og 2015 fikk 16- og 17-åringer stemme i lokalvalgene i 20 kommuner. Velgerundersøkelsene viste at 16- og 17-åringene stemte like ofte og på omtrent de samme partiene som foreldrene sine. I tillegg fikk vi flere unge folkevalgte, og dermed mer representative kommunestyre. Vi vil også få flere stemmer i demokratiske prosesser.

Stemmeretten har blitt utvidet mange ganger i norsk historie. Fra 1919 hadde vi allmenn stemmerett for menn og kvinner fra 25 år. Sist den ble senket var i 1978, til 18 år. Det meste av tiden har aldrene for stemmerett, valgbarhet og myndighet vært ulike. Vi har aldri tidligere sett på utvidelsen av stemmeretten som noe negativt. Arbeiderpartiet tror at også denne endringen vil være positiv for å styrke demokratiet.

I forrige lokalvalg økte valgdeltakelsen til førstegangsvelgerne med ti prosentpoeng. De ti siste årene har vi sett en kraftig vekst i unges politiske deltakelse, og nå er unge flinkere til å delta i organisasjoner, skrive i avisa og delta i demonstrasjoner enn voksne. Norge utmerker seg også i internasjonale undersøkelser av unges demokratiforståelse. Dette er en positiv utvikling Arbeiderpartiet støtter helhjertet. Dagens unge skal leve lengst med konsekvensene av de politiske beslutningene som fattes. De bør også få delta i de demokratiske prosessene rundt det. Arbeiderpartiet ønsker derfor å senke stemmerettsalderen ved kommune- og fylkestingsvalg fra 18 til 16 år, og med det styrke demokratiet.

Arbeiderpartiet vil:

- Senke stemmerettsalderen til 16 år fra og med kommune- og fylkestingsvalget i 2023.

14. En studentpolitikk for alle:

Det er arbeiderbevegelsens fortjeneste at utdanning er et fellesgode som alle kan bruke muligheten av. En stadig større andel av den norske befolkningen tar høyere utdanning, og det er ingenting som tilsier at den utviklingen kommer til å endre seg.

I et arbeidsliv hvor utdanningskravene til arbeidstakere blir strengere, og stadig flere ser ut til å måtte ta etterutdanning, så må arbeiderpartiets svar være å sikre en reell lik tilgang til å kunne ta høyere utdanning. Økonomien til studentene må bli bedre, bolig og helsevilkår for norske studenter må bli styrket og studiehverdagen tilrettelagt sånn at flere kan ta etterutdanning.

341 Skien Arbeiderparti vil:

342 • Fjernet kravet om minimum 50 prosent studiebelastning for å få studiestøtte.

343 • Utvide muligheten til å ta fag eller utdanning for dagpengemottakere.

344 • Gi tilbud om etter- og videreutdanning for langtidssykemeldte.

345 • Redusere avkortningen av studiestøtte for de over 45 år.

346 • At studenter som er kronisk syke, har en funksjonsnedsettelse eller blir alvorlig syke under studietiden skal ha tilgang på ordninger som bidrar til like forutsetninger for gjennomført studie.

347 • At alle utdanningsinstitusjoner skal være universelt utformet slik at alle studenter har mulighet til å

348 starte og fullføre en utdanning.

349 • At pensum og studiemateriell tilrettelegges for personer med nedsatt funksjonsevne og gjøres

350 tilgjengelig samtidig som øvrig pensum og studiemateriell.

351 • Alle landets studentsamskipnader skal ha helsetjenester og helsetilskudd som reguleres etter

352 studentantall med et nasjonalt sammenligningsgrunnlag.

353 • Studiestøtte skal økes til 1,8 grunnbeløpet i folketrygden.

354 • Alle studenter skal få studiestøtte 12 måneder i året.

355 • Det skal være et mål om økt stipendandel av studiestøtten til 50%.

356 • Studenter skal ha 50% studentrabatt ut fra ordinær pris på kollektivtransport i fylkene, uavhengig av

357 alder.

358 • Det skal være en studentrabatt på alle kulturtilbud.

359 • At obligatoriske studieturer skal gjennomføres uten egenandel.

360 • At studenter som får praksisplass mer enn en time reisevei fra studiested skal få kostnad for reisen

361 dekket.

362 • Det skal arbeides for flere lavterskeltilbud for studenter som trenger noen å snakke med.

363 • At staten skal øke bevilgninger som forebygger studenters psykiske uhelse.

364 • At det skal bygges flere kollektive student- og eldreboliger for å redusere ensomhet blant begge

365 gruppene.

366

367

368 15. Ureturnerbare flyktninger

369 Alle mennesker har krav på nødvendig helsehjelp i Norge. Vår verden står overfor utfordringen ingen

370 land kan løse alene. Arbeiderpartiet vil alltid arbeid mot en innskrenkning av menneskerettigheter, og

371 kjempe mot folkeretts- og menneskerettsbrudd uansett hvor de måtte finne sted.

372 Arbeiderpartiet har nylig tatt initiativ til et forlik med KrF og Venstre for å ivareta barn på en bedre måte,

373 enn det hittil har blitt gjort knyttet til saker der foreldre har brutt loven.

374

375 For Arbeiderpartiet er det viktig med store flertall i saker knyttet til asyl og flyktningepolitikk. FNs

376 kvoteflyktningssystem er den tryggeste og mest rettferdige ordningen for å sikre mottak av mennesker

377 som skal ha varig beskyttelse. Uavhengig av, er det viktig å fastslå noen prinsipper som er ufravikelige:

- 378 1. Barnets beste skal være et helt grunnleggende hensyn i alle saker.
 - 379 2. Barnefamilier skal prioriteres gjennom kvoteflyktningsordningen
- 380
- 381

382 16. En bedre støtte for kvinner under og etter svangerskap

383

384 Vi lever i et samfunn hvor det å bli mamma i stor grad blir fremmet fra positive synsvinkler. Kroppen,

385 under og etter svangerskapet, har også fått en opphøyet betydning for selvfølelse og sosial suksess.

386 Faktumet er dessverre at mange gravide og nye mødre sliter med kroppsforakt og spiseforstyrrelser.

387 For mange er svangerskapet en tid preget av håp, glede og forventninger. Men slik er det ikke for alle.

388 Kulturens ubehag legger skjul for dagens kroppsopptatthet. Og dette kan rote det alvorlig til for mange.

389 Villa SULT og Norske Kvinners Sanitetsforening lanserte i våren 2020 forskningsprosjektet

«Mammakroppene», om spiseforstyrrelser i svangerskap og barsel. Det utløste stor respons fra kvinner. I dette forskningsprosjektet fortalte mødre at da de endelig turte å snakke med fagfolkene om det de engstet seg over, som for eksempel for mye eller for lite mat, oppkast og amming som slanketeknikk, fikk de ofte høre at «det er helt normalt».

Tanker om hvordan mødres atferd kan forme barna kan ofte utløse frykt, skam og skyld. Stor oppmerksomhet på mammakroppen kan ta oppmerksomheten vekk fra barnet, og kan risikere at barnet blir underernært. Moren, maten og angsten er ikke bare et for lite belyst samtaletema, men også et kunnskapshull. Det er seksti tusen fødsler i Norge hvert år. Påfallende mange gravide og nye mødre kvalifiserer for en av diagnosene innenfor spiseforstyrrelser.

Vestfold og Telemark Arbeiderparti vil:

- Normalisere samtaler med kvinner om spiseforstyrrelser under og etter svangerskap
- Skape en ordning som fokuserer på dele informasjon samt gi kvinner en plattform for å dele slike engstelser om kropp og spiseforstyrrelser med fagfolk

17. En verden fri for atomvåpen:

Arbeiderpartiets mål er en atomfri verden. Dette målet nås først når land som har atomvåpen forplikter seg til gjensidig nedrustning. Arbeiderpartiet vil at Norge skal engasjere seg sterkere i FN, NATO og bilateralt for atomnedrustning. Den internasjonale forbundstraktaten er et godt initiativ og bidrar til å øke stigma rundt atomvåpen. I dagens sikkerhetspolitiske situasjon er det ikke mulig for NATO-land som Norge å undertegne uten å redusere vår mulighet for innflytelse og beskyttelse. Det bør være et mål for Norge og andre NATO-land å underskrive atomvåpenforbudet. Norge bør invitere likesinnede land i og utenfor NATO til å samarbeide om nedrustning.

18. Vern av våtmark

Jorda vår består av omtrent 3% våtmark. Utrolig nok klarer disse 3 prosentene å lagre karbon i haugevis. Disse 3 små prosentene, lagrer faktisk like mye karbon som det finnes i hele vår atmosfære tilsammen. Med andre ord ville vi hatt dobbel så høy prosentandel karbon i lufta uten våtmarkene. Karbon er en av de mest vanlige, og mest skadelige klimagassene. Å ødelegge disse områdene vil koste klimaet mye. Å frede de vil være å ta et godt skritt mot å redde klimaet. Vi vet at dette er viktig, og nå må vi vise det.

Vestfold og Telemark Arbeiderparti vil:

- Jobbe for at så mye som mulig våtmark blir vernet nasjonalt

19. Nedlagt tog-rute til gang og sykkelvei

«Den nedlagte jernbanetraseen mellom Porsgrunn og Larvik, må utvikles til gang og sykkelsti». Vestfold og Telemark har nå en sjelden mulighet til å binde sammen de to fylkene med en gang og sykkelsti.

Ved å benytte den gamle jernbanetraseen mellom Porsgrunn og Larvik, vil vårt nye fylke kunne utvikle en attraktiv ferdselsåre for myke trafikanter. Med alle de naturopplevelsene som ligger og lurar bak enhver sving i dette landskapet, tror vi et slikt tilbud også vil være svært attraktivt for turister. Her har vi alt å vinne...ingenting å tape. Man bør ikke nødvendigvis ta alle investeringene med en gang, men starte opp arbeidet slik at strekningen blir tilgjengelig. Dette mener vi er en mulighet vi må gripe.

Forslaget må sees i sammenheng med eksisterende planverk og grunneiernes rettigheter. Bane-Nor og Statens Vegvesen må ta et større ansvar for å realisere prosjektet.

20. En skole for fremtiden:

Som sosialdemokrater er det vårt ansvar å sikre like muligheter for alle mennesker, for å nå dette målet trenger man en skole hvor alle elever stilles likt og kan nå sitt fulle potensiale for å nå sine mål.

En av de fremste redskapene vi har for å sikre dette målet er fellesskolen som skal støtte elevene mot den økende ulikheten, den skal bidra til å ruste elevene for arbeidsmarkedet og bygge tilliten mellom mennesker.

Samtidig så skal grunnskolen være startpunkt for både studieforberedende og yrkesfag.

I dag er grunnskolen hovedsakelig tilpasset teoristerke barn. Slik kan det ikke være. Praktisk sterke barn må få oppleve mestring og læringsglede allerede fra 1. klasse. Hele grunnskolen må oppleves som en reell forberedelse for elever som sikter inn mot yrkesfag på videregående skole. Vi må derfor endre fag- og timefordeling i grunnskolen, slik at praktisk-estetiske fag blir styrket og at de ulike yrkesfagene blir representert gjennom hele grunnskoleløpet.

Skien Arbeiderparti vil at alle elever skal fullføre skoleløpet og utnytte sitt fulle potensiale. Digital undervisning må tilpasses alle elever uansett forutsetning.

Skien Arbeiderpartis krav til fremtidens fellesskole:

- Skolehelsetjenesten skal være til stede på skolen hver eneste dag.
- Elever skal ha tilgang til et næringsrikt måltid hver skoledag for økning av konsentrasjon, sosialt samvær og som et bidrag til en lettere skolehverdag.
- Lovfeste retten til læreplass for alle kvalifiserte elever.
- Konsesjoner til privat skole drift skal være tidsbegrenset. samt at kommuner og fylkeskommuner skal ha lokal vetorett mot etablering av privatskoler.
- Fjerne karakterkravet i matte og norsk i lærerutdanningen, samt styrke lærerutdanninga og løfte læreryrket.
- Det må utredes i hvilken grad leksers omfang og vanskelighetsgrad kan begrenses. På sikt bør obligatoriske hjemmelekser avvikles og arbeidet flyttes fra hjem til skole.
- Oppdatere dagens seksualundervisning. Grensesetting, seksualitet, relasjoner og følelser skal ha større plass i undervisningen. Seksualundervisningen skal også inneholde et kjønns- og seksualitetsmangfold.
- Alt av utstyr som skolen krever til undervisningen skal skolen selv stille med til elevene. Øke borteboerstipend på videregående skole, slik at det dekker de faktiske utgiftene til elevene.
- Gjennomgå eksamensordningen med mål om en mer rettferdig sluttvurdering, senke prisen på privatisteksamen og gjøre det gratis å ta opp fag man har strøket i.
- Ha en helhetlig gjennomgang av det norske skolevesenet der man gjennomgår skolehverdagen med inspirasjon fra den finske skolemodellen. Det vil si få private skoler, en sammenknyttet grunnskole, få obligatoriske fag med stort fokus på praktiske og spesialiserte valgfag.
- Revidere læreplanen på nytt slik at det blir færre læremål og mer tid til fordypning.
- Alle læremidler som benyttes i grunnskole og videregående opplæring skal tilbys elektronisk.

- Alle elektroniske læremidler i grunnskole og videregående opplæring skal være tilgjengelig etter forespørsel for alle.
- Ha felles regler for hvordan digital undervisning skal gjennomføres og lage minimumskrav til hva slags digital undervisning elevene skal ha på skolen.

21. Palestinakonflikten – frihet og rettferdighet for Palestina:

I 2017 er det femti år siden Israels okkupasjon av Palestina. En fredelig løsning på konflikten stiller krav til begge parter. Israel må bære et tydeligere ansvar for befolkningen de holder under okkupasjon. Rakettangrep og terroranslag mot Israel må opphøre.

Arbeiderpartiet mener at to stater, som eksisterer fredelig side om side, er den beste løsningen på konflikten mellom Israel og Palestina. Siden Oslo-avtalen ble undertegnet, har det imidlertid vært lite fremdrift i fredsforhandlingene, og kreftene som motarbeider to-stats løsningen har vokst i styrke. I praksis lever folk i området i en enstatsrealitet med ulike rettigheter for ulikt folk. Økte bosetninger gjør at det blir stadig mindre palestinsk land igjen på Vestbredden. I takt med at det blir mindre land igjen for å etablere en palestinsk stat, mister tostatsløsningen også legitimitet blant palestinerne. Ødeleggelsene i, og blokaden av Gaza skaper omfattende lidelse og nød. Derfor mener Arbeiderpartiet at Israel må avslutte okkupasjonen av palestinske områder og oppheve blokaden av Gaza. Det må tas nye internasjonale initiativ for å skape fremdrift for en forhandlet fredsløsning, med en tidsfrist.

Arbeiderpartiet støtter opprettelsen av en palestinsk stat. Vi vil ikke lenger sette en endelig avtale som premiss for å anerkjenne en palestinsk stat. Når Arbeiderpartiet får regjeringsansvar og det ikke har skjedd en reell framgang i fredsprosessen mot en tostatsløsning, og byggingen av de folkerettsstridige bosetningene fortsetter, bør Norge sette i gang en prosess for anerkjennelse av Palestina som selvstendig stat, på et tidspunkt hvor dette kan skape fremgang i fredsprosessen.

Intensjonene om tostats-løsning, og partiets fastlagte Palestina-politikk om umiddelbar stans i utbygging av bosettinger og annektering av palestinsk land, stans i okkupasjon og blokade av Gaza mv. støttes.

22. Investere i fremtiden, sosialdemokratisk politikk for grønn vekst:

Arbeiderpartiet har som mål at Norge skal være utslippsfritt i 2050. I den prosessen er sosial rettferdighet og stabilitet i arbeidsmarkedet helt sentralt. Et sosialdemokratisk grønt skifte vil kun fungere om det er rettferdig, og det er kun rettferdig om det kommer alle folk til gode. Dette vil kreve investeringer og støtte til arbeidere, folk og områder over hele landet. Samtidig vil områdene som i dag er avhengig av ikke-fornybare sektorer trenge mer støtte enn andre for å oppnå en grønn omstilling hvor ingen faller fra.

For å oppnå målene vil Norge dermed trenge investeringer og målrettede tiltak fra både offentlig og privat sektor. Arbeiderpartiet vil bruke alle gode krefter for å nå målene med et sosialdemokratisk grønt skifte. Samtidig har staten et særlig ansvar for å finne og gjennomføre løsninger for et grønt arbeidsliv i Norge. Forutsigbare politiske forpliktelser gir stabilitet for markedsaktører, og det er en forutsetning for langsiktig omstilling. Myndighetene må ha en koordinerende rolle i omstilling av ikke-fornybare sektorer, samt tilby kunnskapsbasert støtte til både offentlige og private aktører.

Norges konkurransefortrinn er å føre sosialdemokratisk næringspolitikk der vi lar staten ta risiko, bruke statlig eierskap og stille krav. Myndighetene må gi rammeverk som stimulerer private og offentlige

536 investeringer for å bidra til en klimanøytral, konkurransedyktig, inkluderende og grønn økonomi for hele
537 samfunnet.

538

539 **Vestfold og Telemark Arbeiderparti vil:**

- 540 • Ha et statsforetak som tilbyr kunnskapsbasert støtte og koordinerer offentlige og private investeringer i
- 541 helhetlige grønne vekststrategier, planleggingsfaser og bærekraftige prosjekter.
- 542 • Mobilisere privat kapital for grønne sektorer gjennom statlige insentiver og stabile, langsiktige
- 543 rammevilkår.
- 544 • Støtte bærekraftig vekst og omstilling i leverandørindustrien gjennom nye retningslinjer for offentlige
- 545 innkjøp, anskaffelser og investeringer.
- 546 • Gå tidlig inn i sektorer og områder påvirket av omstillingsprosesser med målrettede tiltak som sikrer
- 547 arbeid, videreføring av kunnskap og økonomisk aktivitet over hele landet.
- 548 • Ha en statlig eid långiver som tilbyr lån, fremmedkapital og annen ikke-økonomisk støtte for oppstarts
- 549 bedrifter med prosjekter og virksomhet i grønne sektorer.
- 550 • Ha en statlig eid långiver som tilbyr lån og støtte for norske virksomheter i grønne sektorer med
- 551 vekstpotensial på et multinasjonalt nivå.
- 552 • Opprette egne CO2-fond som sørger for grønne investeringer i både kvotepliktig og ikke-kvotepliktig
- 553 sektor.
- 554 • Opprette statlig eide grønne fond hvor både offentlig og privat kapital samles og investeres i
- 555 miljøvennlige prosjekter og virksomheter, med sikte på klima- og samfunnsmessige effekter samt
- 556 økonomisk lønnsomhet.

557

558 Intensjonen i dette forslaget støttes, forslaget er ivaretatt av programkomiteen i Arbeiderpartiet.

559

560 **23. Investeringsmuligheter i Norge.**

561 Norge har store vekstmuligheter i tiårene som ligger foran oss. Gjennom historien har en vi levd av
562 ressursene naturen har gitt oss, og forvaltet mulighetene til det beste for folk i landet. Vi lever i en tid
563 hvor petroleumsinntektene vil falle, og store deler av arbeidsstyrken i Norge må skifte fokus til nye
564 industrigrener. Dersom vi skal få til denne omstillinga er vi nødt til å handle mens vi enda har de
565 økonomiske musklene til å få det til.

566 Staten har et særlig ansvar for å finne de nye løsningene som bidrar til et grønt arbeidsliv i Norge. Først
567 og fremst handler det om at staten har et evighetsperspektiv, noe som gjør at vi kan ta større risiko på kort
568 sikt og tenke mer langsiktig enn private bedrifter. AUF mener det er på tide at staten skal peke på nye
569 næringer som vi skal satse på i tiden som kommer, og legge politisk til rette for at de har de beste
570 vekstmulighetene vi kan gi dem.

571 **Vestfold og Telemark Arbeiderparti vil:**

- 572 • Opprette et eget hydrogenprogram i Norge, som er innrettet mot utvikling og skalering av
- 573 produksjon, distribusjon og anvendelse av grønn og blå hydrogen i Norge.
- 574 • Innrette Statkraft på en slik måte at de kan gjøre større investeringer i solkraft i Norge.
- 575 • Endre Statskog slik at de får investeringsmulighet i norsk treforedling og skogbasert industri.
- 576 • Opprette et auksjonsbasert system for havvind som sørger for at vi når målet om å bygge ut minst
- 577 3 GW havvind innen 2030.

- Ha en helhetlig plan for energiutbygging i Norge som inkluderer både vann, vind, sol og andre energiformer. En slik plan må utarbeides i samråd med fagmyndigheter etter lokale hensyn og samtidig være i tråd med Norges klimaforpliktelser.
- Sikre investeringsbeslutninger i de planlagte Northern lights-utbyggingene i 2020, og legge til rette for flere i framtida.
- Utvide investeringsramma for CCS til å inkludere ytterligere karbonfangstprosjekter i avfallsbransjen og industrien.
- Opprette flere etter- og videreutdanninger innenfor grønn industriteknologi som er spesielt målrettet mot arbeidere i petroleumsnæringa og leverandørindustrien.
- Gjøre Equinor til et verdensledende energiselskap og fase ut petroleumsaktiviteten til selskapet.
- Endre Enova så de i større grad skal finansiere store og sektorovergripende prosjekter.
- Styrke Innovasjon Norges klimaprogrammer.
- Øke klimateknologifondet til 150 milliarder.

Intensjonen i dette forslaget støttes, forslaget er ivarettatt i programkomiteens forslag.

24. Et krafttak for fremtidens Norge.

Vestfold og Telemark Arbeiderparti erkjenner at olje og gass-industrien har vært og er, svært viktig for utvikling av Norge. Dyktige arbeidsfolk har skapt en industri som er svært konkurransedyktig. Arbeiderpartiet vil utvikle olje og gass-industrien videre. Det skal samtidig stilles klarere krav om effektiv energiproduksjon med mål om nullutslipp, målene for industriens bidrag til utvikling av fornybar energi skal være ambisiøst og vi vil halvere utslippene innen 2030 og videre ned til netto null innen 2050, målt mot 2005. Trepertssamarbeid og ulike former for sysselsettingsprogram vil fortsatt være svært viktig for at norsk sokkel og leverandørindustrien fortsetter som omstillingsvennlig og tilpasningsdyktig industri for Norge.

25. Nytt kjøremønster

«Nytt kjøremønster / adferdsmønster ved kryssing av gang og sykkelsti. All trafikk på vei som krysser gang og sykkelsti har vikeplikt for all ferdsel på gang og sykkelsti».

Dagens samfunn arbeider hardt for det grønne skifte. Vi ønsker mindre forurensing fra industri, bolig- og hytte områder, motoriserte kjøretøy på vei, bane og i luften. Gjennom bomringer og by-pakker, stimuleres befolkningen til å bruke kollektiv transport, eller aller helst gå eller sykle. De aller fleste gang- og sykkelfelt har som regel flere krysningspunkter der bilvei krysser gang- og sykkelfelt. Ved slike krysningspunkt er det etter dagens veitrafikk lov de som ferdes på gang- og sykkelfelt som har vikeplikt. Etter at vi som samfunn oppfordret innbyggerne til å gå og sykle istedenfor å bruke bil, har antall syklist eksplodert. Mange flere sykler nå til og fra skole og jobb.

Man er mer aktiv som syklist, gående eller løpende på fritiden. EL-sykkel har også gjort det mulig for mange flere, til å velge sykkel fremfor bil. Det er ikke bare mindre utslipp av CO₂ og svevestøv med mer man oppnår ved å sykle å gå, man oppnår også bedre folkehelse. Derfor er det viktig å fortsette å tilrettelegge for myke trafikanter. Krysningspunktene der myke trafikanter på gang og sykkelsti krysser bilvei, er de myke trafikantene svært utsatt. Bilister har en tendens til å kjøre på sin rett, og dette skaper utrygghet for brukerne av gang og sykkelfeltene. Etter vårt skjønn må det være trafikantene på bilvei som

625 krysser gang og sykkelfelt som har vikeplikt. Skal vi få flere til å sykle å gå, må vi legge forholdene til
626 rette for de myke trafikantene.

627

628

629 **26. Arbeiderpartiet ønsker ikke å skape et A- og B-lag blant flyktninger**

630

631 I dag tar Arbeiderpartiet til ordet for å skille mellom flyktninger som har fått beskyttelsesbehov etter FNs
632 flyktningkonvensjon og EUs menneskerettighetskonvensjon. Dette skaper et A- og B-lag blant
633 flyktninger, selv om beskyttelsesbehovene deres er akkurat de samme. I Sverige og Danmark, som i
634 senere tid har formalisert dette skillet, har krigsflyktninger fått betydelig færre rettigheter. Begge landene
635 har enten blitt dømt i den europeiske menneskerettighetsdomstolen eller har en dom gående.

636 Arbeiderpartiet har vært blant de sterkeste forkjemperne for å gi flyktninger som har beskyttelsesbehov
637 de samme rettighetene og mulighetene når de får opphold i Norge. I 2016 dannet vi et flertall for å
638 overkjøre Høyre- og FrP-regjeringen som prøvde å skille flyktningene i A- og B-lag.

639 Å forskjellsbehandle flyktningene og gi, blant annet, krigsflyktninger færre muligheter til opphold og
640 familiegjenforening bryter med våre menneskerettslige forpliktelser.. Blant annet retten til familieliv i
641 henhold til Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen artikkel 8. FN er tydelige på at begge
642 grupper flyktninger har likt beskyttelsesbehov, og skal ha de samme rettighetene for familiegjenforening.
643 Det store flertallet av landene i Europa følger FNs linje.

644 Vestfold og Telemark Arbeiderparti vil:

- 645 • Sidestille beskyttelsesbehovet for flyktninger som oppfyller vilkårene i EUs flyktningkonvensjon
- 646 med flyktninger som oppfyller vilkårene i FNs flyktningkonvensjon.
- 647 • Flyktninger med beskyttelsesbehov skal ha like rettigheter og muligheter.
- 648 • Retten til familieliv og tilgang til familiegjenforening skal stå sterkt i
- 649 familiegjenforeningspolitikken i Norge i henhold til Den europeiske menneskerettskonvensjon
- 650 artikkel 8.
- 651 • Særlig beskytte barns rett til familieliv i henhold til FNs barnekonvensjon

652

653 Intensjonene i dette forslaget støttes med følgende presiseringer:

654

655 For Arbeiderpartiet er det viktig med store flertall i saker knyttet til asyl og flyktningepolitikk. FNs
656 kvoteflyktningssystem er den tryggeste og mest rettferdige ordningen for å sikre mottak av mennesker
657 som skal ha varig beskyttelse. Uavhengig av er det viktig å fastslå noen prinsipper som er ufravikelige:

- 658 1. Barnets beste skal være et helt grunnleggende hensyn i alle saker.
- 659 2. Barnefamilier skal prioriteres gjennom kvoteflyktningsordningen

660

661

662 **27. Sosial Boligpolitikk**

663 Dagens boligmarked er hardt. Bolig har blitt svært dyrt og da særlig i byene. Det norske
664 boligmarkedet er svært underregulert og mekanismene i tilbud og etterspørsel setter pris nærmest
665 alene. Dette er vanskelig for de aller fleste, men særlig for unge og andre grupper som økonomisk
666 vanskeligstilte, funksjonshemmede, eldre m. fl. Kommunene har et ansvar for å sikre sine innbyggere
667 trygge boliger og å styrke muligheten til å kunne eie egen bolig. Derfor ønsker vi et sterkt fokus på
668 sosial boligpolitikk, både lokalt og sentralt, som bidrar til å motvirke de økende forskjellene mellom
669 rik og fattig i landet vårt.

670

671 -Vi ønsker at det utarbeides en modell som gjør det lettere for personer med lav inntekt, unge
672 nyutdannede og andre å komme inn på boligmarkedet. Behov for støtteordninger, både med tanke

673 på størrelse og innhold, og hvilke boligformer som er hensiktsmessig, varierer fra kommune til
 674 kommune. Alt etter kommunens størrelse, befolkningssammensetning og beliggenhet. Derfor er det
 675 viktig at nye modeller er fleksible og kan tilpasses.
 676
 677 -Vi ønsker at kommuner i større grad skal kunne sette krav til utbyggere av boligprosjekter. Både
 678 med tanke på fordeling leie-/eierboliger, men også til andel boliger i lavprissjiktet. Dette er eneste
 679 måten kommunen kan få gjennomført en styrt sosial boligpolitikk som dekker det reelle behovet.
 680
 681 Kommunene må også få bedre verktøy til å etablere alternative boligmodeller. Kompetanseheving i
 682 kommunene skal styrkes.
 683
 684 -Antallet mottakere av bostøtte har vært nedadgående siden styrkingen av ordningen i 2009.
 685 Skal bostøtten fortsette å være et relevant boligpolitisk instrument må ordningen styrkes.
 686
 687 -Det må lovfestes at barnetrygd holdes utenfor beregning av sosialstønad.
 688
 689 Det er viktig med følgende presisering:
 690 - Forslag om barnetrygd og sosialstønad må sees på som en forventet nasjonal endring, og at
 691 dermed kommunene hensyntas i statlige overføringer.
 692 - Rettighetene til de som leier bolig og er i en presset situasjonen, må styrkes. En fremtidsrettet
 693 boligpolitikk skal bidra til å jevne ut slike forskjeller
 694 - Tilskudd til kommunalt boligsosialt arbeid og etablering av flere ikke kommersielle utleieboliger skal økes.
 695
 696
 697
 698